

विनायक अभिगादन

'सायमन गो वॉक'चा नारा देऊन ब्रिटिश सरकारची झोप उद्घाटने पंजाबक्सरी लाला लजपतराय यांचा आज जन्मदिन

✓ महत्वाचे

१५ महिन्यांनंतर गाडामध्ये परत आहेत पॅलेस्टीनी तेल अवृत : इसायले १५ महिन्यांनंतर हजारो पैसेटांनी गाडाच्या उत्तर भागात परायाची परवानगी दिली आहे. तेव्हापासून हजारो लोक आपायत्या घरी परतायला लागेत आहेत. युक्तिविम करारासुरार, इसायल २०१३ यांची पासून पैलेस्टीनी उत्तर गाडामध्ये परत येण्याची परवानगी देवूल, असा निर्यात संध्यायात आला. मात्र, इसायल आणि हमास वादामुळे याता दोन दिवस उशीर जाला. किंवडूचा, हमासने शेवट्याची क्षणी ओलिस सडले नाही, असा आरोप इसायलाने यांची परवानगी देवूल, असा निर्यात संध्यायात आला. तेव्हापासून अनेक दिवासापासून तीमी ओलेड्यासाठी थांबले होते. इसायलची संमती मिळताच हजारो लोक नेतृत्वारिक कॉर्डिनेशन मधून गाडाच्या उत्तरकडीत भागाकडे जाऊ लागते.

उत्तराखंड येथे समान नागरी कायदाच्या अंमलबजावणीची घोषणा डेहराडून येथे सोमवारी झालेल्या कार्यक्रमात करताना मुऱ्यांमत्री पुक्करसिंह धामी

◆ डेहराडून, २७ जानेवारी

उत्तराखंडात सोमवारपासून समान नागरी कायदा लागू करण्यात आला. समान नागरी कायदा लागू घेण्याबाबू उत्तराखंड देवैताली पहिलेच राज्य ठराले हा कायदा लागू होताच विवाह, संबंध, संपती, एकपक्षी जास्त विवाहासारखी सिद्धी आता राहणार नाही. या कायदाच्या अंतर्गत विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

मुला-मुलीचा संपत्तीवर समान अधिकार अनिवार्य आहे. या राज्याचा आता सर्वच धर्मासाठी घटफोटाचा कायदा समान राहील सोबत बरिवार आणि हलालासारख्या संबंधांची घोषणा करावी लागेल. लिहू इन संबंध संपूर्णता आणयाचे असत्यास, त्याना त्याची महितीही रेजिस्ट्रारांना घावी लागेल.

उत्तराखंडात समान नागरी कायदा लागू.

होताच सर्वच विवाहाची नोंदणी अनिवार्य झाली आहे. विवाहाच्या नोंदिवासाठी सरकारने विशेष व्यवस्था तपाक केली आहे. माहिती न देता का प्रविष्टीपक्षा जास्त विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

समान नागरी कायदाच्यासाठी लिहू इन सर्वेत अंतर्गत विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

मुला-मुलीचा संपत्तीवर समान अधिकार संपत्तीच्या अधिकारात मुला-मुलीत भेद केला जाणार नाही. या अधिकारात गोंदीची नोंदणी करावी लागेल. लिहू इन सर्वच धर्मासाठी घटफोटाचा कायदा समान राहील सोबत बरिवार आणि हलालासारख्या कुप्राप्त बंद होतील.

उत्तराखंडात समान नागरी कायदा लागू.

(वृत्तस्था)

वक्फ दुरुस्ती विधेयकाला 'जेपीसी'ची मंजुरी

१४ बदल प्रस्तावित विरोधकांच्या सर्व सूचना फेटाळल्या

◆ नवी दिल्ली, २७ जानेवारी

वक्फ दुरुस्ती विधेयकाला संप्रकृत संसदीय समितीने (जेपीसी) मंजुरी दिली आहे. यात एकूण १४ बदल करण्यात आले आहेत. आहेत अर्धसंकल्पीय अधिवेशनात हा अहवाल समाप्त झाला. यात विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले आहेत. आरोप फेटाळनं लावत संपूर्ण प्रक्रिया लोकाशाही पद्धतीनंच पार पडली आणि बहुमताने निर्णय घेण्यात आला, असे म्हटले आहे.

भाजपाच्या नेतृत्वाखालील रातोआ सदस्यांनी प्रस्तावित करण्यात आले होते. यांतील बेच बदल विरोधी पक्षांच्या खासदारांनीही सुचवले होते. मात्र, विरोधकांनी सुचवलेले बदल मतदानारात यांची नोंदणी करावी लागेल.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. यांनी संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते, परंतु केवळ १४ प्रस्तावावांत यात विवाहाची नोंदणी करावी लागेल. यात विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

कायदा अधिक चांगला आणि प्रभावी होईल, असे जगांदंबिका पाल यांनी संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते. यांनी संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते, परंतु केवळ १४ प्रस्तावावांत यात विवाहाची नोंदणी करावी लागेल.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

विरोधकांच्या नोंदणी करावी लागेल. संप्रकृत संसदीय समितीने एकूण १४ बदल करण्यात आले होते.

अग्रतोर्ख...

द षित पाण्यापेक्षा दूषित हवेमुळे जगात अधिक लोकांचा मृत्यु होतो, हे ऐकून आता आश्चर्यही वाटनासे झाले आहे. दिवसेंदिवस जगातील बहुतांश देशांमधील हवा प्रदूषित होत चालली आहे. नोंद्वेंबरच्या पहिल्या-दुसऱ्या आठवड्यात देशाची राजधानी असलेल्या दिल्लीतील प्रदूषणाची वर्चा संपूर्ण देशभर झाली. प्रदूषणाचा स्तर एवढा वाढला होता की, राजधानीतील शाळा आठवडाभर बंद ठेवाव्या लागल्या. राजधानी दिल्लीतील प्रदूषणामुळे तेथील नागरिकांचे आयुष्य साडेसहा वर्षांनी कमी होण्याचा धोका आहे, असा जो निष्कर्ष काढण्यात आला आहे, तो आम्ही गांभीर्यानि घेतला नाही, तर आमचा भविष्यकाळ कठीण आहे. मोर्क्या प्रमाणावर लाकडं जाळली जाण, शेतातील पिकांचे अवशेष जाळले जाणे, भेसळ्युक्त इंधनाचा अतिवापर केला जाण, वाहतूक कोंडीमुळे रस्त्यावर उभ्या राहणाच्या वाहनामधून मोर्क्या प्रमाणात काबन डाय ॲक्साईड बाहेर पडण, या व अशा अनेक कारणांमुळे भारतात हवा प्रदूषित होते. दिल्लीच्या आकाशात मध्यंतरी जो प्रवर्चं धूर होता, तो हरयाणा-पंजाबमधील शेतकरी पिकांचे अवशेष जाळत असल्यामुळे आला होता. हवा वेगवान असेल आणि हवेची दिशा दिल्लीकडे असेल तर तिकडचा धूर दिल्लीच्या आकाशात पसरतो आणि तिथल्या प्रदूषणाचा स्तर वाढून नागरिकांना त्रास होतो, हा अनुभव आहे. कचरा जाळण्यास बंदी असतानाही तो मोर्क्या प्रमाणात जाळला जातो. कचरा व्यवस्थापन नीट न करता तो जाळण्यात आला, तर त्यातून जे अनेकविध विषारी वायू बाहेर पडतात, ते शुद्ध हवेत मिसळतात आणि हवा अशुद्ध होते. या अशुद्ध हवेलाच आम्ही प्रदूषण म्हणतो. आम्हाला हे प्रदूषण कशामुळे होते हे माहिती आहे, त्यावरील उपायही माहिती आहेत, पण आम्हाला ते करायचे नाहीत आणि दूषणं मात्र देत राहायची, ही आमची सवय आहे. देशातल्या लोकांचे जे सरासरी आयुष्मान आहे, ते तीन ते चार वर्षांनी कमी होत आहे आणि राजधानी दिल्लीतल्या

प्रदूषण, भारतीय संस्कृती आणि आम्ही!

नागरिकांचे आयुष्मान साडेसहा वर्षांनी कमी होत आहे, हीसूद्धा जर आम्ही गंभीर बाब मानत नसू तर आम्ही कोणत्या बाबतीत गंभीर आहोत, हा प्रश्नच आहे. प्रदूषण ही काही आता आपल्याच देशातील चिंता राहिली आहे, असे नाही. संपूर्ण जग वाढत्या प्रदूषणामुळे चिंतित आहे. परंतु वाढलेले प्रदूषण कमी करण्याच्या संदर्भात जे संभाव्य उपाय आहेत, त्यावर कोणी गंभीर्यनि विंता करताना दिसत नाही. आपल्याकडे आपल्या नागपूरखांना खासदार आणि केंद्रीय रस्ते वाहतुक मंत्री नितीन गडकरी कायम यांना विषयावर विंता करताना दिसतात, त्यावर उपाय करण्यासाठी पुढाकाव घेताना दिसतात. जेवढी वाहने आहेत, ती सगळी जैवइंधनावर चालवावीत असा त्यांचा आग्रह आहे. त्याचप्रमाणे पुढल्या काळात वाहने इलेक्ट्रिकवर्च चालवावीत, हाही त्यांचा प्रयत्न आहे. वाहांचे उत्पादन करण्याचा कंपन्यांना त्यांनी आधीच इशारा दिला आहे. भविष्याचा वेद घेणारा आणि त्यानुरूप नियोजन करणारा नितीन गडकरी यांच्यासारखा नेता देशातल्या प्रत्येकांना जिल्ह्याला लाभला तर प्रदूषणच काय, पण सगळ्याच समस्या संपुटाटा येतील. इथेनोंलचा वापर करण्यावरही नितीन गडकरी भर देताना दिसतात पण, त्यांच्या प्रयत्नांना हरताळ फासण्याचे काम आपल्याच देशातील स्वार्थी लोक करीत आहेत, हे दुर्दैवच! मात्र, गडकरी हे जिद्दी आणि परिश्रमीची होतील आणि आम्हाला 'अच्छे दिन' अनुभवास येतील, याची खात्री आहे. आमच्यी भौतिक सुखाची भूक वाढली आहे. त्यामुळे आधुनिकता आणि प्रगतीशीलतेच्या नावावरात निसागाचे प्रवंच शोषण आम्ही करीत आहोत. जोपर्यंत आम्ही निसागाची शोषण थांबवत नाही, तोपर्यंत समस्येवर तोडगा काढण्याचा प्रयत्न करणे म्हणजे अंदाजात सुई शोधण्यासारखे कठीण काम आहे. आम्ही आमच्या आवरणानेच निसागाचे संतुलन बिघडवत आहोत, याचा आम्हाला सोईस्क

विसर पडत आहे. हिरवीगार वनं तर आता दुर्मिळ्य होत चालली आहेत. आज आपल्या महाराष्ट्राचाच विचार केला तर जंगलाचे प्रमाण हे २०-२१ टक्के आहे. पण ते विदर्भात असलेल्या ४६ टक्के जंगलांमुळे आहे. विदर्भात रीतीचे जंगल दहा टक्के तरीफी असेल का, याची शंकाच वाटते. जंगलंच काय, देशातल्या अनेक बासाहीचा वाहणाऱ्या नद्याही कोरड्या पडल्या आहेत. ज्या नद्यांमध्ये आज पाणी दिसते आहे, ते वीस वर्षांआधी दिसत होते, त्याच्या अर्धेही दिसत नाही, ही बाबत चिंताजनक आहे. अनेक नद्यांचे प्रवाहच थांबल्यासारखे झाले आहेत. एकीकडे हवेचे प्रदूषण आणि दुसरीकडे पाण्याचा अभाव, उपलब्ध असलेल्या पाण्यापैकी अर्धे पाणी दैवित असणे आणि त्यामुळे अनेक प्रकारच्या व्याधी होणे, ही बाब आता नित्याची झाली आहे. शेतीचेही आतावै वेगाने यांत्रिकीकरण होत आहे. शेतात यंत्र चालविले जात असल्याने आणि उत्पादकता वाढविण्यासाठी रासायनिक खतांचा वापर मोठ्या प्रमाणात होत असल्याने जमिनीचा कसही कमी होत चालला आहे. कीटकनाशकांचा वापराचा मोठ्या प्रमाणात होत असल्याने फळे, भाजीपाला, अन्नधान्याच्या माध्यमातून माणसाच्या शरीरात विषारी घटक प्रवेश करीत असल्यानेही नवनव्या आजारांना सामोरे जावे लागत आहे. जे किडे आम्ही कधी बघितलेले नवव्हते, ते अनेक प्रकारचे नवीन कीटक आम्हाला त्रास देऊ लागते आहेत. दरवर्षी जगत कुठल्या तरी देशात प्रदूषणावर चिंता व्यक्त करण्यासाठीचे चर्चासत्राचे आयोजन केले जाते. जगभरातील प्रतिनिधी तिथे येतात, आपापली मतं मांडतात अन मायदेशी परततात. परिणाम? शून्य! आमचे जे पूर्वज होते, ऋषी-मुनी होते, त्यांनी निसर्गाच्या संरक्षणाला सर्वोच्च प्राधान्याचे दिले होते. त्यांनीच आपच्यावर निसर्ग संरक्षणाचे संस्कारही केले होते. निसर्गाच्या विनाशामुळे जे भयावह परिणाम होत आहेत, त्यातून भारतीय

संस्कृतीच आम्हाला वाचवू शकते, ही बाब जगभर स्वीकारली गेती होती. परंतु, दुर्दैवाने आम्ही भारतीयच भौतिकतेच्या मागे धावताना स्वसंस्कृती विसरत चालतो आहोत, विनाशाच्या मार्गावर अग्रेसर होत आहोत. दरवर्षी कोठवधी झाडं लावण्याचा प्रयत्न करूनही जंगलांची कटाई मोळ्या प्रमाणात होत असल्याने निसर्गाचा समतोल बिघडतोच आहे. देशात एकीकडे नद्या कोरड्या पडत असतानाच देशातील सगळ्यात मोठी असलेली नदी स्वच्छ करण्याची अतिशय महत्वाची जबाबदारी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी नितीन गडकरी यांच्यावरच सोपविली होती. हा नितीन गडकरी यांनी पहिल्या कार्यकालात केंद्रीय जलसंसाधन खात्याचा कार्यभार स्वीकारताच अतिशय वेगाने निर्णय घेत गंगा नदी स्वच्छता अभियान हाती घेतले होते. गंगेचे स्वच्छ झालेले पाणी कांग्रेसच्या खासदार प्रियांका वडेरा यांनी प्यायले होते, हेही आपल्याला स्मरत असेलच. गंगा नदी स्वच्छ करण्याचा बहुमान एका नागपूरकराला मिळाला होता, ही आमच्यासाठी आनंदाची बाब होती. जी जबाबदारी मिळाली, ती कटाक्षानेपार पाडायची, हा गडकरी यांचा स्वभाव आहे. या स्वभावाला अनुसरून ते गंगा नदी शुद्ध करतील अन् गंगा खो-न्यातील नागरिकांचे जीवनमान सुधारतील, याबाबत मोदी यांना खात्री होती म्हणूनच त्यांनी जबाबदारी सोपविली होती. अफाट कल्पनाशक्तीचे आणि अचाट राजकीय इच्छाशक्तीचे धनी असलेले नितीन गडकरी यांच्यासारखे नेते आपल्या देशात असताना आम्ही अनेकदा विदेशी तज्ज्ञांना पाचारण करतो आणि त्यांच्यावर पाण्यासारखा पैसा खर्च करून पदरात काहीच पाडून घेत नाही, हे सगळ्यात वेदनादायी होय. अपेक्षा करू या सगळे काही ठीक होईल अनुजुने वैभव आपां प्राप्त करू!

आंतरराष्ट्रीय

पंक्ति गणेश काणे

अ नक बांगलादेशा नागरिकाना बनावट कंगडप्राद्वारा आधारकाठ व पारपत्र (पासपोर्ट) बनवल्याचे आढळून आले आहे. आधारकार्ड किंवा पासपोर्ट मिळविणे ही एक गुंतवुंतीची प्रक्रिया आहे. सर्व कागदांपे योग्य स्वरूपात असली, तरी अनेकदा अडचणीचा सामना करावा लागतो. इथे तर सुरुवातीपासूनच खोटेपणा करीत जावो लागते. गेल्या तीन वर्षांत मुंबई पोलिसांनी सुमारे १००० बांगलादेशी नागरिकांना अटक केली आहे. ही तोतयांगिरी बेमालूमपणे कशी चालू शकती, हे एक कोळेच आहे. स्थानिक पातळीवर मदत दणारे तत्पर असल्याशिवाय हे साध्य होऊ शकत नाही.

नववर्ष नुकतेच सुरु झाणे आहे. पहिल्याच १५ दिवसांमध्ये मुंबईतून ८० हज

प्रत्येक युक्तापात्र हुल जाणा जाता. पाहरन्यावर ८००० दिवांपत्रक मुद्रिशूलू ३००० रुपये बांगलादेशी घुसखोराना मंबई प्रातिसांनी अटक केली आहे प्रातिसांना मिळालेत्या घेऊन त्यांचे अभिनवान केलेच पाहिजे. पण घुसखोराना मदत करणाऱ्यांचा शोध घेऊन त्यांना पाकडणेही आवश्यक झाले आहे. तीन वर्षांमध्ये मंबईतून सुमारे १०००० हून अधिक बांगलादेशी घुसखोराना अटक करण्यात आली आहे. हे घुसखोर आता चांगलेच सरावले असल्याचे लक्षात आले आहे. काही दिवसांपूर्वी दहशतवाद विरोधी पथकाने (एटीएस) ॲप्लिकंट ट्रॅकिंग सिस्टमच्या आधारे अटक केलेत्या काही घुसखोरानीं बेकापदेशीररीत्या भारतीय नागरिकत्व मिळवून लोकसभा निवडणुकीत मतदान केल्याचे चौकीशीत निष्पन्न झाले आहे. हे बांगलादेशी घुसखोर भारतीय परपत्रावर परदेशात नोकरीसाठीही जाऊन आले होते, ही तर कमालच म्हणायला हवी. कायद्याचे पालन करणाऱ्या सामान्य माणसाला सरकारी दाखले किंवा शिधावाटप प्रतिका मिळविण्यासाठी शासकीय कार्यालयात अनेकदा खेटे घालावे लागतात. संबंधितांचे हात ओले केल्याशिवाय कागदपत्रे सोमर सरकतच नाहीत. मात्र, बांगलादेशातून घुसखोरी करून आलेल्यांची कमाल बघा; त्यांना सहज कागदपत्रे मिळतात.

मुंइसारखो प्रवड माठ्या शहरात जेनक बांगलादेश युत्खार जसागर, ह नक्की. याला लागून असलेल्या भागातही त्यांची संख्या खूप मोठी असणार, हेही स्पष्ट आहे. राज्यातील सर्वच पोलिस यंत्रणांनी युसखोरांविरोधात विशेष मोहीम राबविण्यास सुरुवात केली आहे. याशिवाय पोलिस ठाण्यांच्या पातळीवरही दहशतवाद विरोधी कक्षाला (एटीसी) बांगलादेशी नागरिकांविरोधात कारवाई

 std::

दत्तात्रेय आवृत्तिकरण

स वा दर्शातांत्रिकाह दिनंजनं कपवृष्टया साइज्ञ-अध्यक्षं कपवनातांत्रिकम् चान्यानीं सापाहिकं ७० तासं, १० तासं कामं करावे, असे वायफळं सल्ले देते सुट्टले दिसतात् त्यापुम्बे पु-हा एकदा अधिक कामं की दर्जेदार कामं, या चर्चेता तोडं फुटते आहे. त्यानिमित्ताने व्यवस्थापन आणि मानवी संसाधनं क्षेत्राच्या दृष्टिकोनातासु या विषयाचा ऊहापोह क्रमप्राप्त ठरावे. कामाचे वाढते तासं व त्यापेटी येणारा वाढता ताण हे मुद्दे कर्मचान्यांपासून कंपन्यांपर्यंतं सर्वासाठी कायमच जिव्हाळ्याचा विषय. वेगेवगल्या संदर्भासह या चर्चेता मुख्य भर असतो, तो कामाच्या दर्जा आणि उत्पादकतेरा. मात्र बरेचाडा हेच दोन महत्त्वाचे मुद्दे तुलनेने दुर्लक्षित राहतात व त्यावरील चर्चा व त्याद्वारे उत्पन्न होणारा ताणतणिवार मात्र वाढत जातो.

सर्वसाधारणपण कंपन्यामधील कर्मचाऱ्याचे काम, कामाचे तास व त्याचप्रमाणे कामाचा ताण यावरील चर्चेत दोन मुद्दे प्रकरणि पुढे येतात. यामध्ये बदलतील व्यावसायिक स्थिती आणि गरजा यांची पूर्ती करण्यासाठी व्यवसाय-व्यवस्थापानापुढे उपलब्ध कर्मचाऱ्यांकडून अधिकाधिक काम करून घावे लागते. यातील दुसरा मुद्दा असते, तो मर्यादित संख्येतील कर्मचाऱ्यांना करावे लागणारे मोठ्या प्रमाणावर व अतिरिक्त काम. यातूनच समस्या निर्माण होते, ती कर्मचाऱ्यांकडून केल्या जाणाऱ्या वाढीव कामाच्या तासांची. कर्मचाऱ्यांच्या या सातत्याने कराव्या लागणाऱ्या वाढीव काम व कामाच्या तासांचे वाढीव कर्मचारीच नव्हे, तर त्यांचे सहकारी, अधिकारी, कुटुंबातील सदस्य इत्यादींवर कुठल्या ना कुठल्या स्वरूपात निश्चितपणे परिणाम होतात. त्यामुळे अशा प्रश्नांची चर्चा समाजमाध्यमांसह समाजातील विविध स्तरांवर अपरिहार्यपणे होत असते. मध्यंतरीच्या काळातील एक प्रथितयश कंपनीतील उच्च शिक्षाप्राप्त कर्मचाऱ्याने कामाच्या ताणापेटी केलेली आत्महत्या विशेष व व्यापक सामाजिक चर्चेचा मुद्दा ठरला होता. याघृष्टीने व विशेषतः विविध मोठ्या व प्रथितयश कंपन्याच्या मुख्याधिकाऱ्यांनी सद्यःस्थितीत व विविध स्वरूपांतील स्पर्धावर मात करण्यासाठी प्रसगी आठवडी ८० ते ९० तास करण्याच्या पृष्ठभूमीवर कर्मचाऱ्यांचे कामाचे तास किती आणि का म्हणून असावे, हा मुद्दा मुऱ्हा नव्याने चर्चेत आला आहे. त्याघृष्टीने खालील मुद्यांवर त्यामुळे तातडीने विचार व चर्चा करणे गरजेचे ठरते.

विद्यार्थी शिक्षण प्रवाहात टिकून आहेत. परीक्षाच नाही तर विद्यार्थी उनाड होतील, शिक्षणाला क्षुलक समजले जाईल परीक्षेविना शिक्षण आणले तर शिक्षकांविना शिक्षण यायल वेळ लागाणार नाही. अशा शिक्षणामुळे विद्यार्थी यंत्रासारखे निर्जन होतील, त्वांच्याकडे कोणत्याही भावना उरणार नाहीत परीक्षेविना शिक्षण ही संकटयना चुकीची ठरणार आहे. परीक्षा झाल्याच पाहिजेत. परीक्षा घेणारी सक्षम यंत्रणा कार्यान्वित करण्याची खरी गरज संस्कार व नीतिमूळे शिक्षणव्याची नितांत गरज आहे; ज्यामुळे परीक्षेत गैरप्रकार होणार नाहीत. आणि

म्हणून, काही जुऱ्याची कारणासाठी परीक्षेविना शिक्षण हे
कुचकामी ठराणार आहे.

बवन गुळवे / ९५४५४४२६४८

● ● ●

ईपीएफ पेन्शनधारकांची सद्यःस्थिती

ईपीएफ पेन्शनधारकांच्या पाणारत्नन कपात केलेल्या
रकमेतून निवृत्ताना पेन्शन मिळते. अनेकदा आंदोलने

रणांसा

કુચકામા ઠરણાર જાહે.

● ● ●

ईपीएफ पेन्शनधारकांची सद्यःस्थिती

ईपीएफ पेन्शनधारकांच्या पगारातून कपात केलेल्या रकमेतून निवृत्ताना पेन्शन मिळते. अनेकदा आंदोले

वाचक पत्रे

निकालानुसार योग्य कार्यवाही करून पेन्शन वाढविली जात नाही. टॉलवाटोलवी सुरु आहे. पेन्शनधारकांना मिळणारी पेन्शन तुलनेने तुटपूंजी आहे. वाढती महागाई आणि जीवनशैती खर्च पाहता ही पेन्शन त्यांच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी अपुरी पडते. कमी पेन्शनमुळे अनेकांचे जीवनमान खालावले आहे. दैनंदिन गरजा पूर्ण करण्यासाठीही कधी कधी संघर्ष करावा लागतो. निवृत्तीनंतर आर्थिक सुरक्षा ही प्रत्येक व्यक्तीची अपेक्षा असते. मात्र, तुटपूंज्या पेन्शनमुळे अनेकांना ही सुरक्षा मिळत नाही. वैद्यकीय खर्च, दैनंदिन गरजा, घरखर्च इत्यादीसाठी पैसे पुरवणे कठीन होऊन बसते. आर्थिक अडचणीमुळे अनेक पेन्शनधारकांना मानसिक ताण येतो. पेन्शनाची रक्कम वाढवून ती महागाईच्या प्रमाणात असावी. योजनेत सुधारणा, ईपीएफ पेन्शन योजनेत काही सुधारणा करून पेन्शनधारकांना अधिक लाभ मिळू शकतो.

लक्ष देऊन त्यांच्यासाठी योग्य उपाययोजना कराव्यात, अमायबाप सरकाराला नम्र विनंती आहे.

अनंत ताम्हणे / १४२२६ १४७६

• •

सर्व सरकारी योजनांचा लाश गरजंनाच मिळावा

विधानसभा निवडणुकीत महायुतीला एकहाती समिलण्यासाठी मतदार आकर्षित व्हावेत म्हणून सरकार पक्ष विविध योजना आणल्या. लाडकी बहीण योजना ही त्यातील एक योजना. यापूर्वी मध्यप्रदेश शासनाने 'लाडली बही' नावाने ही योजना सुरु केली होती. याचाच परिणाम म्हणून विधानसभा निवडणुकीत भाजपाने घवघवीत यश मिळवू शिवराजसिंह चौहान यांच्या नेतृत्वाखाली सरकार स्थापन झाली. त्याच दर्थीवर महाराष्ट्रात लाडकी बहीण योजना सुरु करण्या आली. राज्यातील लाडक्या बहिणींनी महायुतीच

सतेवर बसवले. आज महाराष्ट्रातच काय संपूर्ण देशात, राज्यात निवडणूक आली की, मतदाऱांना फुकट देण्यासाठी सर्व राजकीय पक्षांची चढाओढ लागलेली दिसते. खेर पाहिले असता सरकारच्या या फुकट धोरणाचा सर्वांनीच विरोध करायला हवा. ज्या कुटुंबाला जशी गरज आहे ती मदत केली तर त्याला कोणाचकडून विरोध होण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही तसेच कुठलीही मदत देण्यासाठी त्याचे काही निकषषी ठरायला हवे. सरकारने तरुण असलेत्या कोणत्याही व्यक्तीला ती मग महिला असो वा पुरुष, पांना मदत करायची असेल तर त्यांचेकडून त्या बदल्यात काम करून घेतले पाहिजे. तरच सरकारी लाभ घेता येईल हा नियम असायला हवा. फुकट काही देणे योग्य नाही. सरकारच्या जनहितार्थ अनेक योजना अशा आहेत की, ज्याची माहिती सर्वसामान्यांना माहीत नाही. त्यांचेपर्यंत पोहोचवत नाही असे म्हणाऱ्यापेक्षा पोहोचवित्याच जात नाही, असाही अनुभव आहे. अशा योजनांची माहिती समाजातील विविध घटकांतील व्यक्तींपर्यंत पोहोचवून त्या योजनांचा कसा लाभ मिळेल, अशी व्यवस्था लाभगृहीत व्यक्तींकडून करायला हवी. तरच खन्या अथवा त्याचा फायदा समाजातील विविध घटकांना मिळेल. ■■■

